

uvodnik ■ *exordium*

Poštovani čitatelji, cijerenjeni suradnici,

U Vašim je rukama prvi ovogodišnji broj »Bogoslovske smotre«, kojim je ovaj znanstveni časopis Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu zakoračio u svoje sedamdeset osmo godište izlaženja.

Premda to nije prvi broj koji potpisujem kao novi glavni i odgovorni urednik, prvo je godište časopisa koje počinjem uređivati od samoga početka. Uređivanje dvaju zadnjih prošlogodišnjih brojeva svojim je marom i zalaganjem još uvijek duboko označio blagopokojni dekan našega Fakulteta i glavni i odgovorni urednik prof. dr. Tomislav Zdenko Tenšek, OFMCap.

Njemu još jednom zahvaljujem ne samo na svim brojevima koje je uredio nego i na ljubavi i požrtvovnosti kojom je sve činio za boljitak našega najstarijeg i, usudujem se reći, najuglednijeg teološkog časopisa. On nas je zadužio i prepoznavanjem važnosti digitalizacije »Bogoslovske smotre« koja predstavlja osnovni preduvjet za daljnu informatizaciju našega časopisa, a time i za jednu novu, drukčiju i našem vremenu toliko potrebnu prisutnost teološke misli i štiva na internetu. Osim toga, za daljnji se razvoj časopisa pokazalo nemjerljivo važnim zaposlenje mlade urednice gđe Andree Filić, dipl. teol., koja se u svemu pokazuje kao odgovorna i zauzeta suradnica bez koje bi bilo teško zamisliti sadašnje uređivanje časopisa. Zahvaljujući prof. dr. T. Z. Tenšku, zahvaljujem i svim prethodnim urednicima, posebice živućim, dr. Stjepanu Kušaru i prof. dr. Adalbertu Rebiću.

Od prvoga dana preuzimanja časopisa veliku potporu i pomoć dobio sam od članova sadašnjeg uredništva. Oni su ne samo važna potpora u radu nego, prije svega, tim stručnjaka i znanstvenika koji svojim ugledom i radom, idejama i iskustvom omogućuju da naš časopis zadrži i još više unaprijedi kvalitetu teološkog mišljenja i rada. Vrlo sam im zahvalan na svemu što čine.

Posebno sam radostan što je papa Benedikt XVI. imenovao prof. dr. Ivana Šaška, člana našega uredništva, pomoćnim biskupom zagrebačkim i naslovnim biskupom Rotarije.

Svjestan sam da je mjesto glavnog i odgovornog urednika »Bogoslovske smotre« velika čast i obveza. Čast, jer je riječ o našem najstarijem i najvažnijem teološkom časopisu koji je počeo izlaziti još 1910. godine i, uz nekoliko kraćih i dužih prekida, izlazi sve do danas. Njega su uređivali mnogi vrsni teolozi s kojima se niti mogu niti želim mjeriti. Obveza, jer treba nastaviti tragom prethodnika poštujući sve ono što su oni napravili, učeći od njih, ali i otvarajući nove perspektive pred izazovima vremena u kojemu se nalazimo. Stoga zahvaljujem Fakultetskom vijeću našega Fakulteta na iskazanom povjerenju.

Znajući da ovaj časopis ima dugu i bogatu tradiciju, dužnosti glavnog i odgovornog urednika pristupam s poštovanjem prema časopisu, ljudima koji su ga uređivali, u njemu pisali i pišu i instituciji koja ga izdaje. Uređivanje »Bogoslovske smotre« doživljam kao ljudski i znanstveni izazov. Tu obvezu ne mogu vrsno obavljati sam. Uzdajući se u poticaje Duha, oslanjam se na dobre suradnike i prijatelje »Bogoslovske smotre« te posebice na čitatelje zbog kojih ovaj časopis i izlazi. Važnom smatram svaku argumentiranu kritiku rada kao i svega što je vezano uz časopis. Jedino će tako biti moguće napredovati u kvaliteti, ali i u tome da časopis bude i ostane prostorom kritičkog teološkog dijaloga i traženja različitih putova u promicanju kršćanske misli u životu naše Crkve i društva.

Ne mislim puno pisati o budućnosti časopisa. Ponajprije želim poštivati okvire unutar kojih je ovaj časopis dosad izlazio. No ti okviri nisu okovi. Oni stalno moraju biti iznova oblikovani i doradivani kako se časopis ne bi pretvorio u prekrasan okvir bez sadržaja i duha. O budućnosti želim razmišljati pozivajući se na tekst prof. dr. Tomislava Janka Šagi-Bunića, tadašnjeg dekan našega Fakulteta, objavljen pod naslovom »Apel čitateljima 'Bogoslovske smotre'«, u: *Bogoslovska smotra*, XLVII (1977.), br. 4, str. 353-376.

U tome tekstu Šagi-Bunić, jedan od naših najvećih teologa dvadesetog stoljeća, govori o burnim okolnostima nastanka i izlaženja te o duhu časopisa, te ističe da o »Bogoslovskoj smotri« treba razmišljati u »okvirima časopisnog pluralizma« (str. 375). Ako je to pitanje bilo aktualno prije trideset godina, još je aktualnije danas. Ne samo da je taj pluralizam činjenica unutar teologije nego i unutar humanističkih i društvenih, a i drugih znanosti koje sve više pozornosti posvećuju religijskim i teološkim temama. U mnoštvu je različitih časopisa »Bogoslovska smotra«, zadržavajući svoj identitetski okvir, pozvana nuditi poglavito raznoliku kršćansku i katoličku teološku misao, ali i biti otvorena svim znanstvenim promišljanjima i tekstovima koji se bave temama i

pitanjima iz drugih područja, a koja mogu biti važna za razvoj i produbljivanje teološke misli u Crkvi i našem društvu. »Časopisni pluralizam« pozitivan je izazov i poziv na izvrsnost objavljenih tekstova i specifičnost pristupa temama kako bi ovaj časopis ostao prepoznatljiv i prihvaćen u znanstvenim i stručnim krugovima. Taj nas pluralizam poziva i na suradnju, posebice s drugim teološkim časopisima u Hrvatskoj i inozemstvu. Suradnju koja ponekad znači i učenje od drugih koji su u mnogim pitanjima otišli korak dalje.

Taj je pluralizam izazov i na praktičnoj razini. Sve veći broj znanstvenih časopisa predstavlja pritisak i za financiranje ovakvog jednog projekta. Zahvalan Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske na novčanim sredstvima kojima podupire izdavanje našega časopisa, vidim koliko je teško doći do dostatne svote tih sredstava jer je konkurencija sve veća. Zbog toga ne treba jadikovati nego se istaknuti izvrsnošću i kvalitetom imajući u vidu sve pozitivne zakonske propise vezane uz izdavanje časopisa. Kada je u pitanju financiranje časopisa, nadam se da ćemo naći i pokrovitelje koji bi nas poduprli i da ćemo podići broj pretplatnika, što je naš važan cilj.

No u tim nadanjima ne treba izgubiti iz vida riječi T. J. Šagi-Bunića koji je naglasio da »Bogoslovska smotra« ne može »pretendirati na to da postane *masovni* časopis, pa ne smije ni voditi takvu časopisnu politiku kakva je svojstvena onima koji žele biti masovni« (str. 375). Ovaj časopis mora objavljivati vrsne teološke i druge radove, koji zadovoljavaju kriterije znanstvenog i stručnog rada i treba biti i ostati »solidan instrumenat za permanentno obrazovanje na teološkom području« (str. 375). Naravno, to ne znači odmak od osjetljivosti za »konkretnu duhovnu i pastoralnu probleme u našoj sredini« (str. 375). Upravo suprotno. Iz te osjetljivosti, prateći kretanja na duhovnom i pastoralnom području, u svijetu znanosti, kulture i umjetnosti, u društvenim i političkim zbivanjima kao i u crkvenim događanjima, želimo teološki promišljati našu cjelokupnu zbilju. Želimo pratiti teološke dosege u Hrvatskoj i na međunarodnoj sceni, otvoriti se još više međunarodnoj suradnji, bilo na razini članaka bilo na razini recenzija. U tu svrhu nadam se da ćemo naš časopis moći otvoriti i člancima na stranim jezicima.

Da bismo sve to mogli ostvariti, pozivam na suradnju teologe, studente teologije, druge znanstvenike i sve zainteresirane. Pokušat ćemo uvesti i neke nove rubrike koje bi pratile aktualnosti na raznim područjima povezanima s teološkim promišljanjem. Nadamo se da ćemo još bolje pratiti događanja na teološkoj sceni, kao i život i rad naših teologa. Uz objavljivanje radova Teološko-pastoralnoga tjedna nadam se da ćemo moći ostvariti i neke druge tematske blokove u pojedinim brojevima.

Jednom od važnih zadataka smatram postizanje redovitoga tromjesečnog izlaženja pojedinih brojeva časopisa. Kako bismo to mogli postići, te kako bi-

smo mogli kvalitetno pripremiti svaki broj, potrebno je, između ostalog, smanjiti opseg časopisa. U prošloj je godini u četiri broja objavljeno 926 str., a u 2006. godini 1128 str. To je broj stranica koji odgovara četirima obilnim zbornicima koji su po svojoj naravi drukčija vrsta publikacije i po tome nadmašuje sve slične časopise u Hrvatskoj, a i šire. Potrebno je ograničiti broj stranica. Smanjenjem broja stranica olakšat će se priprema svakog pojedinog broja, a i više pozornosti moći će se posvetiti samom sadržaju, bilo na stručnoj bilo na jezičnoj razini.

Redovito izlaženje, kvaliteta članaka i recenzija temeljni su preduvjeti za našu još bolju indeksiranost na pojedinim bibliografskim bazama i referiranost u »Web of Science«. Cilj nam je u iduće dvije godine postati spremni za snažniji iskorak na tome području. Dok čitate ove retke, nadam se da ćemo početi objavljivati naše tekstove i sva godišta našega časopisa na »Hrčku«, Portalu znanstvenih časopisa Republike Hrvatske. Nadam se da će taj projekt, koji predviđa da do stote obljetnice osnutka »Bogoslovne smotre« na tome portalu imamo sve brojeve časopisa, pa i one iz 1910., pridonijeti njezinoj još većoj čitanosti i rasprostranjenosti, kao i odjeku koji će nam pomoći u još boljem radu. Za ostvarenje čitavog projekta, kao i za mnoštvo drugih poslova i ideja vezanih uz naš časopis zahvaljujem gosp. Ivanu Petrincu, dipl. teol., voditelju knjižnice Katoličkoga bogoslovnog fakulteta. Vjerujem da će ovaj projekt omogućiti i bolju zastupljenost našega časopisa na internetskim stranicama našega Fakulteta.

Ujesen prošle godine potpisali smo i novi Ugovor s izdavačkom kućom »Kršćanska sadašnjost« koja je još od prijelomne 1977. godine nakladnik našega časopisa. Kući koja je umnogome zadužila teološku misao u Hrvatskoj zahvaljujem na svemu što čini za dobrobit našeg časopisa.

I na kraju, prvi broj ovoga godišta predajemo vam u novom grafičkom ruhu. Nadam se da će vam se dopasti, kao i dosadašnje grafičko uređenje. Za novi izgled časopisa posebice zahvaljujem gosp. Tomislavu Koščaku, autoru rješenja, i doc. dr. Anti Crnčeviću, ravnatelju HILP-a, koji nam je darovao novo ruho u kojemu želimo dočekati stotu obljetnicu osnivanja našega lista koju ćemo, nadamo se, dostojno obilježiti. Svima želim dobru suradnju i puno Božjeg blagoslova u čitanju i daljnjem radu!

*Željko Tanjić,
glavni i odgovorni urednik*